

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 566/2023-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených JANÍČEK LEGAL s. r. o., Kominárska 2, 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Vladimír Janíček, LL.M., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/220/2021 z 28. februára 2023 a rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/54/2020-842 z 24. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/54/2020-842 z 24. novembra 2020 **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 16. mája 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhujú zrušiť a vrátiť vec najvyššiemu súdu alebo krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovatelia si uplatňujú právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom. Sťažovatelia osobitne navrhujú, aby ústavný súd dočasne odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu do právoplatného skončenia konania pred ústavným súdom alebo uložil zúčastnenej osobe (žalobcovi v základnom konaní) povinnosť zdržať sa dočasne vymáhania jemu priznanej pohľadávky do skončenia tohto konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia vystupovali v procesnom postavení žalovaných v sporovom konaní vedenom Okresným súdom Martin (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10C/201/2009 o zaplatenie sumy 21 888,05 eur s príslušenstvom z titulu ceny zhotovenej časti diela (základy rodinného domu, pozn.) na základe ústnej zmluvy o dielo uzatvorenej medzi žalovanými ako objednávateľmi a žalobcom ako zhotoviteľom. Sťažovatelia si v tomto konaní uplatnili protinávrhom započítaciu námietku v sume 13 396 eur z titulu náhrady škody v rozsahu, v ktorom vynaložili náklady na spevnenie základov rodinného domu po prevzatí stavby od žalobcu. Porušenie povinností žalobcu videli vo vybudovaní základov v rozpore s projektovou dokumentáciou a v neupozornení sťažovateľov na to, že po zmene z drevostavby na murovanú stavbu rodinného domu projektované základy svojou nosnosťou nemusia vyhovovať. Na preukázanie uplatňovaného nároku sťažovatelia v konaní predložili znalecký posudok konštatujúci potrebnosť rozšírenia základov, nevhodnosť projektu a vadnosť pôvodne vykonaných prác, ako aj faktúry a súpis prác predložené novým zhotoviteľom diela a vynaložené na výstavbu širších a pevnejších základov vyhovujúcich murovanej stavbe.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 10C/201/2009-770 zo 6. novembra 2019 uložil sťažovateľom ako žalovaným zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 11 758,19 eur s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol. Sťažovatelia podali proti tomuto rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu. V odôvodnení v podstatnom uviedol, že sa stotožnil so skutkovými závermi okresného súdu aj s jeho právnym hodnotením veci. Keďže odvolacie námietky boli už uplatnené aj v konaní pred okresným súdom, ktorý sa s nimi riadne vysporiadal, krajský súd zopakoval jednotlivé dotknuté časti napadnutého rozsudku s uvedením, že sa s názormi okresného súdu stotožňuje.

4. Proti tomuto rozsudku sťažovatelia podali dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) alebo b) CSP. Najmä namietali nedostatok dôvodov vo vzťahu k nimi uplatnenej započítacej námietke, pretože boli presvedčení, že preukázali výšku uplatňovaného nároku predloženými dôkazmi, nesúhlasili s ich vyhodnotením súdom a trvali na tom, že všeobecné súdy ich opomenuli hodnotiť alebo výsledky dokazovania deformovali. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia najmä namietali nesprávnosť aplikovaného právneho názoru na rozsah škody, ktorá im bola spôsobená vadami plnenia žalobcu, keď požadovali akceptáciu všetkých vynaložených nákladov na spevnenie základov rodinného domu preukázaných listinnými dôkazmi.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľov ako procesne neprípustné odmietol, dôvodiac, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nezistil, pretože rozsudky okresného súdu a krajského súdu tvoria jeden celok a ich odôvodnenia treba posudzovať v ich kompletizujúcej jednote. Keďže už rozsudok okresného súdu uviedol všetky podstatné skutkové zistenia a právne závery z nich vyplývajúce, ktoré boli opakovane uplatnené aj v odvolaní, nemožno vyčítať rozsudku krajského súdu, že sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu a uviedol len podstatné skutočnosti významné pre rozhodnutie.

6. Uplatnený dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci spočíval v tom, že konajúce súdy nesprávne ustálili spôsob posudzovania rozsahu náhrady škody spôsobenej porušením povinností zhotoviteľa. Za takúto škodu považovali dovolatelia skutočnú škodu, ktorá spočívala

v nákladoch sťažovateľov vynaložených na odstránenie škodlivého následku vyvolaného porušením povinností zhotoviteľa. K tejto dovolacej námietke najvyšší súd uviedol, že namietané nesprávne právne posúdenie neobstojí, pretože na jej riešení odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie. Položená právna otázka nekorešponduje s otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie vo veci. Nosným dôvodom rozhodnutia všeobecných súdov bolo, že sťažovatelia nepreukázali v konaní všetky zákonné náležitosti, ktoré musia byť splnené pre úspech uplatňovanej náhrady škody. Predložené dôkazné prostriedky nešpecifikovali, ktoré z tam uvedených nákladov boli vynaložené práve na odstraňovanie škodlivých následkov spôsobených v príčinnej súvislosti s vadami základových konštrukcií vyhotovených žalobcom. V tomto ohľade ani nenavrhli žiadne ďalšie dôkazy. Namietané nesprávne posúdenie preto nemá žiadnu relevantnú súvislosť s uvedenými kľúčovými dôvodmi rozhodnutia vo veci.

II.

Sťažnostná argumentácia

7. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľov vyplýva, že naďalej zotrávajú v presvedčení, že riadne splnili svoju dôkaznú povinnosť, pretože všetky náklady vyplývajúce z predložených listinných dôkazov boli v príčinnej súvislosti so spevňovaním základov, a teda s odstraňovaním škodlivých následkov porušenia povinností zhotoviteľa (žalobcu). Rozsudku krajského súdu vyčítajú jeho arbitrárnosť, pretože nereagoval osobitne na ich odvolaciu argumentáciu, ale obmedzil sa na zistené skutočnosti už vyplývajúce z rozsudku okresného súdu a vyjadril svoj súhlas s jeho hodnotením.

8. Napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovatelia vyčítajú, že medzi výrokom a odôvodnením je zjavný nesúlad v súvislosti s posudzovaním dovolacej námietky arbitrárnosti [§ 420 písm. f) CSP], ako aj nedostatok dôvodov, pretože sa dovolací súd vôbec nezaoberal tvrdenými nedostatkami v procese dokazovania (opomenutý a deformovaný dôkaz). Najvyššiemu súdu tiež vyčítajú, že dovolacie dôvody nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP vyhodnotil spoločne, čo nezodpovedá ich rozdielnej povahe. Sťažovatelia tvrdia, že nie je zrejmé, prečo ich dovolacia právna otázka neobstojí, keďže absentuje úvaha, aká právna otázka teda bola kľúčová a v čom spočíva nedostatok formulácie nimi nastolenej právnej otázky.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

9. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces sťažovateľov, ktoré videli v arbitrárnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý podľa ich názoru nereagoval na podstatnú odvolaciu argumentáciu a len prevzal časti rozsudku okresného súdu. Sťažovatelia nesúhlasia so spôsobom vyhodnotenia vykonaných nimi predložených dôkazov, keď zastávajú názor, že z nich vyplýva dôvodnosť nároku na náhradu škody v celej uplatnenej výške. Vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sťažovatelia vyčítajú, že z neho nie je zrejmé, prečo bola nimi nastolená právna otázka vyhodnotená ako taká, na ktorej nie je založené napadnuté právne posúdenie veci samej v časti započítacej námietky.

III.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

10. Sťažovatelia boli oprávnení proti napadnutému rozsudku krajského súdu podať dovolanie, čo aj využili. Dovolanie predstavovalo účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého následne najvyšší súd ako súd dovolací poskytoval ochranu ich základným právam i právam zaručeným dohovorom, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú aj v sťažnosti doručenej ústavnému súdu. Je tak naplnená ústavná podmienka na aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorá ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

11. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie.

12. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že otázku, kedy je prípustné dovolanie, rieši zákon, t. j. ide o otázku zákonnosti. Ústavný súd akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky prípustnosti dovolania, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017).

13. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany všeobecného súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

14. Vychádzajúc z citovanej judikatúry a zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľov v ich ústavnej sťažnosti, sa úloha ústavného súdu v posudzovanej veci obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania.

15. Najvyšší súd napadnutým uznesením vyhodnotil a zrozumiteľne odôvodnil, prečo arbitrárnosť tvrdenú sťažovateľmi v dovolaní nezistil. V odôvodnení k tomuto dovolaciemu dôvodu rozsiahlo zosumarizoval kľúčové skutkové a právne dôvody, ktoré všeobecné súdy viedli k ich rozhodnutiu vo veci (ktoré ústavný súd nepovažuje za potrebné osobitne opakovať, pozn.). K uplatnenému dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia uviedol najvyšší súd, že nejde o takú kľúčovú právnu otázku, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie vo veci. Za týchto okolností nie je potrebné a dôvodné ďalšie posudzovanie, či sťažovateľmi nastolená právna otázka patrí pod kategóriu odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe alebo pod kategóriu neriešenej otázky. Najvyšším súdom poskytnuté odôvodnenie preto plne korešponduje s dôvodom, pre ktorý boli sťažovatelia v konaní so svojou započítacou námietkou prevažne neúspešní. Už z rozsudku okresného súdu jasne vyplýva, že sťažovatelia požadovali ako náhradu škody všetky náklady na spevnenie základov rodinného domu dokumentované faktúrami a súpisom prác nového zhotoviteľa, keďže škodu spájali výlučne s vadným zmluvným plnením žalobcu. Z predložených znaleckých posudkov (aj toho, na ktorý sa sťažovatelia odvolávajú, podľa jeho citácie v bodoch 7 a 52 ústavnej sťažnosti, pozn.) však vyplývalo, že dôvodom na potrebu spevnenia zrealizovaných základov bolo nielen porušenie povinností žalobcu ako zhotoviteľa diela, ale aj nevhodnosť projektu základov po zmene druhu materiálu stavby (murovaný dom, pozn.). V konaní však sťažovatelia nepreukázali, ktoré z fakturovaných prác a materiálov (z objemu všetkých dokladovaných) boli v priamej príčinnej súvislosti s vadným plnením žalobcu a ktoré by bolo potrebné vynaložiť kvôli zvýšeniu nosnosti základov z dôvodu zmeny druhu materiálov použitých na stavbu aj pri bezvadnom plnení žalobcu. Dôvodom nezohľadnenia započítania v celom požadovanom rozsahu tak bolo neunesenie dôkazného bremena sťažovateľov vo vzťahu k načrtnutej špecifikácii (preukázanie skutkového stavu), nie nesprávne právne hodnotenie právnej otázky určovania rozsahu náhrady škody (právne posúdenie veci).

16. Zároveň je potrebné dodať, že námietky sťažovateľov vo svojej podstate smerujú k nesúhlasu so všeobecnými súdmi ustáleným hodnotením dôkazov a z nich vyplývajúcich skutkových záverov. Hodnotenie vykonaných dôkazov poskytnuté všeobecnými súdmi však splňa požiadavky logickej úvahy zohľadňujúcej vzájomné súvislosti skutkových okolností veci. Nejde teda o pnutie s čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré by si vyžadovalo zásah zo strany ústavného súdu. Zároveň čl. 6 ods. 1 dohovoru garantuje právo na kontradiktórnosť konania, ale nestanovuje žiadne pravidlá týkajúce sa spôsobu, akým majú byť hodnotené dôkazy. To je vecou právnej úpravy na národnej úrovni (pozri napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Komanický v. Slovensko zo 4. 7. 2002, č. 32106/96).

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v prejednávanej veci nezistil taký výklad a aplikáciu relevantných právnych ustanovení, ktorých účinky by boli nezlučiteľné s označenými právami sťažovateľov alebo ktoré by popierali samotný obsah a zmysel aplikovaných noriem. Ústavný súd považuje najvyšším súdom poskytnuté odpovede na dovolacie námietky sťažovateľov za ústavne akceptovateľné, a preto konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými základnými právami sťažovateľov nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie a odmietol ju v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, nebolo namieste ani vyhovieť požadovanému odkladu vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu č. k. 5Co/54/2020-842 z 24. novembra 2020. Bezpredmetným sa stalo aj rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. decembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu